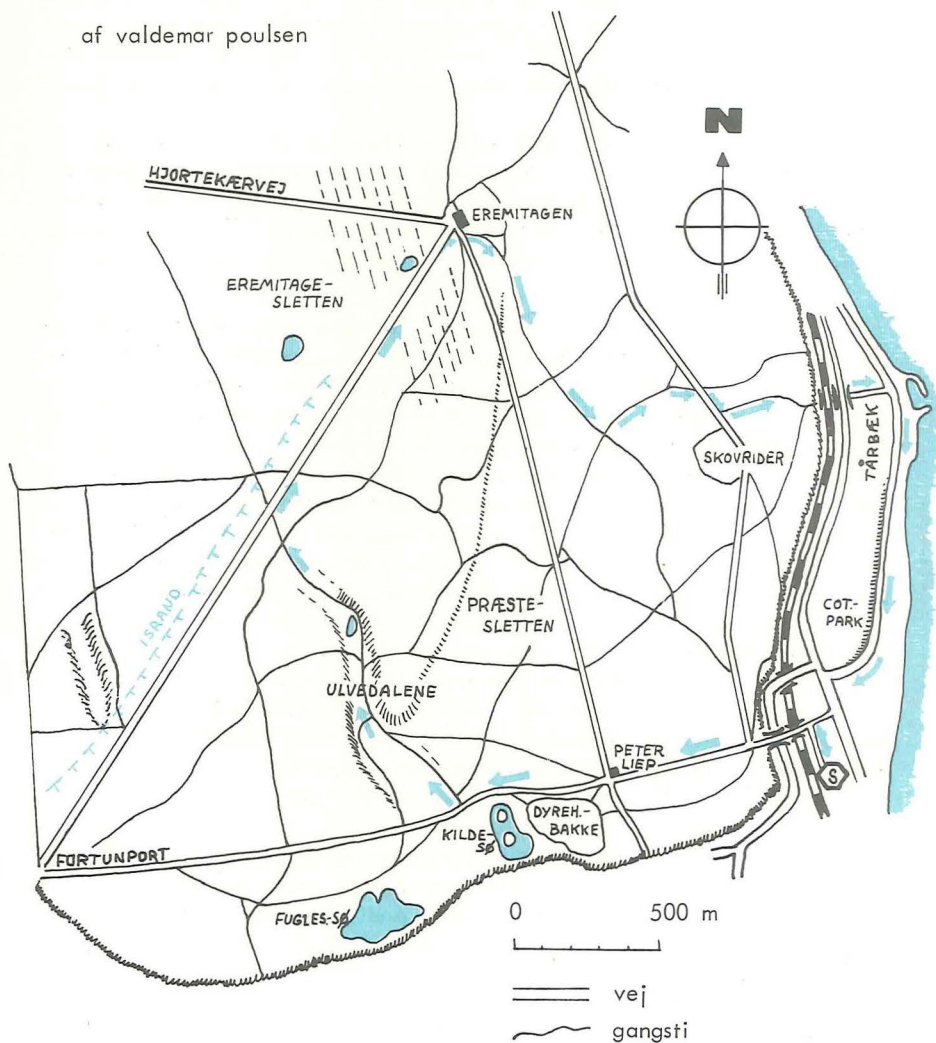

UD I DET BLÅ

af valdemar poulsen

Dagens udflugt er en lille tur i Dyrehaven, hvis udformning hovedsagelig har fundet sted mod istidens slutning, hvor isranden var rykket tilbage i sydøstlig retning til lidt nord for København.

Fra Klampenborgporten kommer man forbi Peter Liep, Dyrehavsbakken og passerer Kildesøen, som sammen med Fuglesangssøen er rester af små vige, som hørte til den øst-vestgående tunneldal fra Bellevue gennem galopbanen og Enghave Rende. Tunneldalen var udgravet i sen-glacialtid af smeltevand, som løb under isen. Senere blev småvigene ved afspærring til søer.

Efter Kildesøen tager man vejen gennem Ulvedalene, som ligeledes repræsenterer en gammel tunneldal udformet under isdækket. På tidspunktet for dannelsen må isranden have stået lige nordvest for Ulvedalene. Lidt over 500 meter vest for Ulvedalene kan ses en lille smeltevandssdal udgravet foran isranden, som har stået, hvor den lille dal brat ender.

Fra Ulvedalene strækker sig en 10-20 meter høj skrænt i nordnordøstlig retning. Skrænten danner skel mellem Præstesletten og Eremitagesletten mod vest. Den lavereliggende Præsteslette er antagelig eroderet under isen. Isdækket har på grund af afsmeltning og formindsket tilførsel fra det skandinaviske højland næppe været synderlig tykt, og i overensstemmelse hermed kan man ikke vente at finde markerede israndslinier og tykke moræneaflejringer. I erosionsskrænten mellem de 2 sletter kan ses smeltevandssand aflejret på et tidligere tidspunkt under den sidste nedisning. Morænelaget over sandet er ganske tyndt, og sletterne må betegnes som moræneflader med kun små reliefforskelle. Isens afhøvlede virksomhed har haft overvægt i forhold til aflejringen - den tynde is har ikke kunnet rumme materiale til egentlige morænebakker.

På vejen til Eremitagen ses ganske lave rygge i retning nord-syd. Det er ikke strukturer fra istiden, men rester af højryggede agre, som ses mange steder på Eremitagesletten. Her lå indtil 1670 landsbyen Stokkerup. Landsbyen blev nedlagt og jorden inddraget i Dyrehaven på kongens befaling. Gadekæret ses endnu på venstre side af vejen.

Fra slottet spadserer man til Tårbækport og herfra til Tårbæk strandvej, som man følger tilbage mod Klampenborg. Vejen går på hævet havbund. I stenalderen var klimaet varmere end i nutidens Danmark, og den resulterende enorme afsmeltning højere oppe i Skandinavien og andre steder bevirkede en havstigning. Skrænten op mod Cottageparken vest for vejen er den gamle stenalderkystskrænt - nu præget af menneskets virksomhed. Efter stenalderen har den fortsatte hævnning af landet resulteret i at havet er blevet fortrængt. Kun i stenalderen, hvor afsmeltningen var usædvanlig stor, har havstigningen en kort tid sejret over landhævningen.